

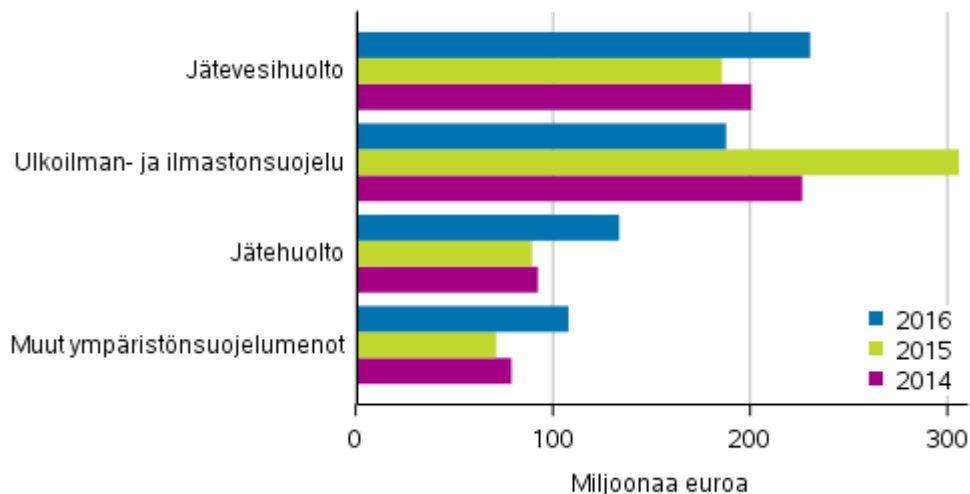
Ympäristönsuojelumenot 2016

Teollisuuden toimialoista metalli- ja metsäteollisuus käyttivät eniten ympäristönsuojelupalveluita vuonna 2016

Julkistusta korjattu 29.10.2018. Korjaukset on merkitty punaisella.

Suomen julkisen sektorin yhteenlasketut ympäristönsuojelumenot olivat 615 miljoonaa euroa vuonna 2016. Yrityksien käyttämät ympäristönsuojelupalvelut ja -investoinnit olivat **2 693** miljoonaa euroa. Kotitalouksien ympäristönsuojelumenot olivat 861 miljoonaa euroa. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen Ympäristönsuojelumenot-tilastosta. Tilasto kuuluu EU:n ympäristötilinpitoasetukseen ja kattaa julkisen sektorin, kotitaloudet, kaivostoiminnan, teollisuuden ja energia-, vesi- ja jätehuollon.

Kaivostoiminnan, teollisuuden ja energiahuollon ympäristönsuojelupalvelujen käyttö ja investoinnit kohteittain 2014–2016

Vuonna 2016 kaivostoiminta, teollisuus sekä energia-, vesi- ja jätehuolto käyttivät ympäristönsuojeluun yhteensä **2 023** miljoonaa euroa ja investoivat 670 miljoonaa euroa. Ympäristönsuojelumenoluokittain tarkasteluna vuonna 2016 kaivostoiminta, teollisuus sekä energia-, vesi- ja jätehuolto käyttivät eniten rahaa jäte- ja jätevesihuoltoon sekä ulkoilman- ja ilmastonsuojeluun. Jakautuminen luokkien välillä vaihtelee vuosittain.

Kotitalouksien ympäristönsuojelumenot olivat 861 miljoonaa euroa, ja ne koostuvat jätevesi- ja jätemaksuista.

Ympäristönsuojelumenojen kohdentuminen sektoreittain 2014-2016

Sektori	2014	2015	2016
Julkinen sektori	..	..	..
Yhteensä	761	777	615
Käyttö	348	346	333
Investoinnit	25	17	16
Tulon ja pääomansiirrot, netto (maksetut-saadut)	388	414	266
Kaivostoiminta, teollisuus, energia-, vesi- ja jätehuolto	..	..	..
Yhteensä	2 422	2 632	2 693
Käyttö	1 847	1 995	2 023
Investoinnit	575	637	670
Tulon ja pääomansiirrot, netto (maksetut-saadut)	..	..	..
Kotitaloudet	..	..	..
Yhteensä	810	845	861
Käyttö	810	845	861
Tulon ja pääomansiirrot, netto (maksetut-saadut)	..	..	..

Yrityksistä eniten ympäristönsuojelupalveluja käytettiin vesi-, ja jätehuollossa 1 697 miljoonalla eurolla. Lisäksi vesi- ja jätehuolto investoi eniten ympäristönsuojeluun 377 miljoonalla eurolla. Toiseksi eniten ympäristönsuojelupalveluja käytettiin teollisuudessa 234 miljoonalla eurolla. Teollisuuden toimialoista suurimmat ympäristönsuojelupalveluiden käyttäjät olivat metalli- ja metsäteollisuus. Teollisuudessa investointiin ympäristönsuojeluun 167 miljoonaa euroa. Eniten investoi kemianteollisuus.

Kaivostoiminnan ja louhinnan toimialalla tehtiin suuria ympäristönsuojeluinvestointeja vuonna 2016 ja se näkyi alan kokonaisympäristönsuojelumenojen kasvuna. Sen sijaan energiahuolto investoi ympäristönsuojeluun huomattavasti vähemmän, kuin vuotta aikaisemmin.

Vuoden 2016 tiedot julkisen sektorin tulon ja pääomansiirroista eivät ole vertailukelpoisia aiempiin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman vaihdoksesta johtuvien luokittelumuutosten vuoksi. Lisäksi vesi- ja jätehuollon toimialojen tiedot vuosilta 2014 ja 2015 ovat tarkentuneet.

Tilaston käsitteet ja määritelmät perustuvat EU:n ympäristötilinpitoasetukseen (N:o 691/2011 ja 538/2014) ja Eurostatin käsikirjoihin.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Ympäristönsuojelupalvelujen käyttö yrityksissä 2014-2016 (pl. alkutuotanto ja palvelualat).....	4
Liitetaulukko 2. Kaivostoiminnan, teollisuuden ja energia-, vesi- ja jätehuollon ympäristönsuojeluinvestoinnit 2014-2016 muuttujina Toimiala (TOL2008) ja Vuosi.....	4
Laatuseloste: Ympäristönsuojelumenot.....	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Ympäristönsuojelupalvelujen käyttö yrityksissä 2014-2016 (pl. alkutuotanto ja palvelualat)

Toimiala (TOL2008)	2014	2015	2016
B Kaivostoiminta ja louhinta	35	30	60
C Teollisuus	248	253	234
16 - 17 Metsäteollisuus	79	77	72
19 - 22 Kemianteollisuus	57	61	41
24 - 30, 33 Metalliteollisuus	95	103	105
10 - 15, 18, 23, 31 - 32 Muu teollisuus	17	12	16
D Energiahuolto	49	40	32
36 - 39 Päätoimiset ympäristönsuojelupalvelujen tuottajat ja vesihuolto	1 515	1 672	1 697
Yhteensä	1 847	1 995	2 023

Liitetaulukko 2. Kaivostoiminnan, teollisuuden ja energia-, vesi- ja jätehuollon ympäristönsuojeluinvestoinnit 2014-2016 muuttujina Toimiala (TOL2008) ja Vuosi

Toimiala (TOL2008)	2014	2015	2016
B Kaivostoiminta ja louhinta	32	33	77
C Teollisuus	122	158	167
16 - 17 Metsäteollisuus	21	37	39
19 - 22 Kemianteollisuus	42	82	68
24 - 30, 33 Metalliteollisuus	44	26	36
10 - 15, 18, 23, 31 - 32 Muu teollisuus	15	13	24
D Energiahuolto	109	100	49
36- 39 Päätoimiset ympäristönsuojelupalvelujen tuottajat ja vesihuolto	312	346	377
Yhteensä	575	637	670

Laatuseloste: Ympäristösuojelumenot

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Ympäristönsuojelumenot -tilasto kuvaa ympäristönsuojelusta teollisuudelle, kotitalouksille, voittoa tavoittelemattomille yhtiöille sekä valtiolle ja kunnille aiheutuvia menoja. Se on tarkoitettu yhteiskunnallisen päätöksenteon, yritysten ja niiden etujärjestöjen sekä tutkimuksen tarpeisiin. Tilasto mahdollistaa ympäristönsuojelusta aiheutuneiden menojen vertailua eri toimialojen kesken. Tilastointi noudattaa EU:n tilastoviraston, Eurostatin, muotoilemia tilastointiperiaatteita, mikä varmistaa tietojen vertailtavuuden muiden Euroopan maiden sekä kansainvälisten järjestöjen vastaaviin tilastotietoihin.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Tilasto kattaa teolliset toimialat eli kaivos- ja kaivannaistoiminnan, teollisen valmistuksen ja energiahuollon, veden puhdistuksen ja jakelun, jätevesi- ja jätehuollon, kotitaloudet sekä valtion ja kunnat. Toimialajaottelu on EU:n standardiin perustuvan Tilastokeskuksen luokituksen TOL 2008 mukainen (Toimialaluokitus 2008, Tilastokeskus, Käsikirjoja 4, Helsinki 2008).

Ympäristönsuojelumenot -tilasto sisältää:

- ympäristönsuojeluinvestoinnit
- ympäristönsuojelulaitteistojen käyttö- ja kunnossapitomenot
- muut ympäristönsuojelun toimintamenot, kuten tutkimus- ja kehitysmenot, hallintomenot sekä erilaiset maksut ja korvaukset

Ympäristönsuojeluinvestointeihin sisältyvät sekä päästöjen vähentämiseen että niiden käsittelyyn tarkoitetut investoinnit. Päästöjä vähentävät toimenpiteet muuttavat tuotantoprosessia siten, että tuotannosta aiheutuvien päästöjen muodostuminen suhteessa tuotantomääriin pienenee. Päästöjen käsittelyyn tarkoitetut ympäristönsuojeluinvestoinnit ovat puhdistimia ym. lisälaitteita tai ratkaisuja, joiden käyttöön otto ei oleellisesti muuta itse tuotantoprosessia.

Ympäristönsuojelu on tässä tilastossa määritelty toiminnaksi, jonka tarkoituksena on vähentää fyysiseen ympäristöön kohdistuvia haittoja, tai joka oleellisesti liittyy näiden haittojen vähentämiseen. Tällaisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi päästöjen ja jätteiden käsittely, niiden muodostumisen ehkäiseminen, ympäristötarkkailu ja -valvonta, ympäristönsuojeluun liittyvä hallinto, koulutus ja tiedottaminen, ympäristövahinkojen korjaaminen sekä tuotannon ympäristöhaittojen vähentämiseen tähtäävä tutkimus- ja kehitystyö. Energiainsäästö- ja työsuojelutoimenpiteet eivät kuulu tässä tilastossa ympäristönsuojeluun.

Ympäristönsuojelumenot tilastoidaan niiden kohdentumisen perusteella, kansainvälisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden ja -kustannusten CEPA 2000 -luokituksen mukaisesti. (Classification of Environmental Protection Activities and Expenditure). CEPA-luokkia ovat muun muassa jätevesihuolto, jätehuolto, ilmansuojelu, luonnonsuojelu sekä hallinto ja muu ympäristönsuojelu.

Ympäristönsuojelumenolaskelmat perustuvat YK:n ja EU:n tilastoviraston Eurostatin luokituksiin, määritelmiin ja standardeihin:

System of Environmental-Economic Accounting - Central Framework. United Nations, European Union, Food and Agriculture Organization of the United Nations, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development, The World Bank 2014.

Environmental expenditure statistics - General Government and Specialised Producers data collection handbook. European Commission 2007.

1.3 Lait ja asetukset

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 538/2014 Euroopan ympäristötilinpidosta annettujen asetusten (EU) N:o 691/2011 muuttamisesta velvoittaa jäsenmaita tilastoimaan ja raportoimaan ympäristönsuojelumenot vuosittain. Ensimmäinen raportointi tapahtuu vuonna 2017 koskien tilastovuotia 2014 ja 2015.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Julkisen sektorin ympäristönsuojelumenot lasketaan valtion tilinpäätösaineiston sekä kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston pohjalta. Tietoja täydennetään maa- ja metsätalousministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, valtiovarainministeriön, ulkoasiainministeriön sekä puolustusministeriön tiedoilla.

Teollisuuden ympäristönsuojelumenot -tilastoa varten tarvittavat tiedot kerätään vuosittaisella, noin 2000 teollisuuden toimipaikalle lähetettävällä kyselyllä. Kysely koskee edellisenä vuonna toteutuneita ympäristönsuojelumenoja ja siihen on mahdollisuus vastata joko paperilomakkeella tai internetissä sähköisellä lomakkeella.

Kotitalouksien sekä voittoa tavoittelemattomien yhtiöiden ympäristönsuojelumenot lasketaan kansantalouden tilinpidon tietojen pohjalta.

Tilaston peruskehikon muodostavat Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteriin perustuvassa tietokannassa vähintään yhden henkilön yritykset, joiden toimialana on kaivos- ja kaivannaistoiminta, teollinen valmistus, energiahuolto tai veden puhdistus ja jakelu.

Kyselyn piiriin kuuluvat seuraavat toimialaluokituksen TOL 2008 pääluokat

B Kaivostoiminta ja louhinta (05 - 09)

C Teollisuus (10 - 33)

D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta (35) sekä pääluokasta E toimiala Veden otto, puhdistus ja jakelu (36)

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Otantapohjaisuudesta johtuen tuloksiin liittyy aina tilastollisia epävarmuustekijöitä. Käytetyllä otanta-asetelmalla kuitenkin pyritään siihen, että suurten teollisuusyritysten ympäristönsuojelumenot, jotka ovat merkittävimpiä, saadaan kattavasti ja luotettavammin tilastointiin. Noin 2000 toimipaikalle lähetetyn kyselyn vastausprosentti on viime vuosina ollut 80–90 %. Vastaukset tarkistetaan Tilastokeskuksessa mittausvirheiden minimoimiseksi. Vastaukset otetaan huomioon korotettaessa aineisto koskemaan koko teollista toimintaa Suomessa.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Ympäristönsuojelumenot -tilasto tuotetaan vuosittain noin 22 kuukauden kuluttua tilastovuoden päättymisestä. Julkistamiskalenterin verkko-osoite: <http://www.stat.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastotiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla. Lisäksi tilastotiedot raportoidaan EU:n tilastovirastolle Eurostatille ja sitä kautta ne tulevat julkaistaviksi Eurostatin sekä OECD:n tilastojulkaisuissa ja -tietokannoissa.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastotietojen vertailtavuus muiden EU-maiden kanssa on hyvä johtuen Eurostatin laatimien yhtenäisten tilastointiperiaatteiden noudattamisesta. Myös OECD-maiden kesken vertailtavuus on parantunut viime vuosien aikana.

Julkisen sektorin ympäristönsuojelumenotilastoa on laskettu Suomessa vuodesta 1994 lähtien vuosittain. Sinä aikana tietojen vertailukelpoisuus ei ole merkittävästi muuttunut, vaikka laskelmiin sisältyvässä valtion talousarvion momenteissa ja kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston talouserissä on ollut jonkin verran muutoksia vuosittain. Esimerkiksi valtio on yhdistänyt momenteja ympäristöministeriön

hallinnonalalla ja toisaalta laskelmiin on otettu joitakin momenteja lisää. Myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä aluehallintovirastojen perustaminen toi muutoksia momentteihin.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Teollisuuden ja julkisen sektorin ympäristönsuojelumenotietoja on tilastoitu Suomessa vuodesta 1992 lähtien, ja kerättävät tiedot eivät ole sinä aikana merkittävästi muuttuneet. Ympäristönsuojelumenot-tilastossa näiden kahden tilaston tietosisällöt tulevat laajempina ja uudistettuna versiona uusien lähdeaineistojen laskentamenetelmän pohjalta.

Lisätietoja

Johanna Pakarinen 029 551 3313

Anna Piirainen 029 551 2733

Vastaava tilastojohtaja:

Ville Vertanen

ymparistotilinpito@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Ympäristönsuojelumenot 2016, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

ISSN ISSN 2489-6055
(pdf)

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi